

Stina Piper brev till sin far 27 juni 1758

Ankom den 13 juli 1758 från Krageholm
till Christinehof

Stockholm den 7 juni 1758
Besvarat den 19 juli

Min käre far,

Varmt tack för min käre fars brev av den 21 juni,
som fanns här, när jag kom från Rydboholm.
Far må tro att resan till Rydboholm
gick riktigt illa den här gången. Stina
Bielke var så vänlig att följa med mig, så att
jag inte skulle vara ensam, men sorgen och
minnet

efter salig Brahe kom över mig så starkt,
när jag just kom till kyrkan, att jag föll i
fruktansvärd gråt och svimmade sedan av med kramper.
Man bar mig då genast upp och lade mig i samma
kammare som jag låg i förra gången. Det var på
tisdagen som jag kom dit, och från tisdagen till lördagen,
då man förde mig därifrån, var jag knappt vid medvetande.
Jag hade ständiga kramper, vilket var förfärligt tröttande, och
fyra personer måste hålla mig fast. Emellanåt, då jag kände att jag
något så när kommit till sans igen, grät jag hela tiden av ångest.
På torsdagen var jag så eländig
att alla trodde att jag skulle dö. Jag låg i två timmar
utan att röra mig och utan att andas, och från hjässan
till fötterna var jag kall som is och pulsen var svag.
När jag kvicknade till något, bad
jag om att få ta nattvard, vilket jag också fick, för jag
trodde inte att jag skulle leva till kvällen. Ingen

annan trodde heller att jag skulle överleva eller stå ut
med så många plågor. Jag som aldrig haft kramper
hade nu så kraftiga att knäna drogs ända upp till munnen,
och jag var stel som en pinne. De kunde vara upp
till två timmar i sträck och höll på från tisdagen
till söndagen. På onsdagen kom Schultz ut till Rydboholm
och slog genast åder på armen, och den gick
upp fyra gånger av de förskräckliga kramperna. Två spanska

flugor sattes på benen. Den första drog inte ut något alls,
de gjorde allt detta, men det var på torsdagen som
jag var mest illa därän. Sjukdomen tog alltmer
överhanden och krafterna avtog. Sedan
kramperna upphört var jag som en trasa
och man såg knappt något liv i mig. De ville
ta mig till staden, då jag blev allt sämre.
Schultz kunde inte stanna hos oss, eftersom han
skulle

in till staden. Rudenschöld skickade därför efter en slup med
hytt, då det var omöjligt för mig att resa med vagn. Jag ville
helst inte lämna Rydboholm, när jag nu var där.
Jag trodde nog att jag skulle kunna komma över det hela, så de hade
stort besvär med mig innan de fick mig därifrån. Men
så blev jag så eländig på fredag kväll, att jag, när jag
hämtat mig något, bestämde mig för att resa in. Schultz
hade dagen innan rest in till staden. Han hade fått bud om
att grevinnan Bielke inte mådde bra, så för mig fanns det
varken läkare eller något annat. Klockan ett på natten tog de
mig till slupen. De fick bära ner mig i sängkläderna
eftersom sängen inte fick plats på den lilla slupen, där jag
istället låg på en av bänkarna. Med på slupen var
Dalin och kyrkoherde Martin, min Janna och Anna. Flera
fick inte plats. Rudenschöld, Stina och Carl Gabriel
reste landvägen. Käre far, jag var så eländig
att jag inte visste att man förde in mig till staden. Jag
låg som i dvala och visste inte var jag var någonstans

Lodrät text på sida 1:

Jag hoppas att far skall ha nytta av sängen och sekretären
som jag ville ha med i flytten. Bröderna Dohna
behöver inte resa till Pommern, men de skall följa med till
Karlskrona, och om de får tid så har de sagt att de skall uppvakta
käre far. Abraham har redan rest, och Fredrik Dohna reser
nästa vecka. Det är allt jag vet.

Lodrät text på sida 2:

Carl Gustaf von Liewen har jag inte träffat ännu. Han är
på Drottningholm men jag hoppas att snarast
få se honom där. Jag skall låta käre far få veta mer efter hand.

Lodrät text på sida 3:

I dag har jag fått bud från Rydboholm.
Magnus mår ganska bra, och han vågar ofta åka
i en liten vagn. Jag har gett order om att
Schultz genast skall åka ut, så snart han skulle må dåligt.
[??] mår rätt bra och är ganska kräsen.

Sida 5

förrän mot eftermiddagen. De hade lagt till
med slupen vid Arsenalsbryggan, och därifrån bar
sluproddarna mig, som jag låg i sängkläderna, upp till mitt
hus. Vi kom till staden klockan 9 på morgonen, men
allt är som en dröm för mig. Jag kommer inte ihåg så mycket
av vad som hänt under sjukdomstiden,
utan jag har bara hört utav dem som var hos mig. Bara på
torsdagen, när jag var så illa därän, var jag ändå
vid medvetande, men annars kände jag inte
mycket av mina smärtor, eftersom jag mest låg avdomnad
mellan kramperna. Så snart jag kom hit i lördags
morse kallade Schultz hit Strandberg, som jag fortfarande
anlitar. Han har varit väldigt snäll och omtänksam mot mig.
Fyra gånger om dagen har han varit här tillsammans med Schultz. Jag har
gudskelov sluppit kramperna sedan
måndags kväll. Jag har tagit, och jag tar fortfarande, fasligt
mycket kinabark och mixturer med mysk. Jag har
gudskelov mått bra av det man har gett
mig, men min goda [?] har jag ändå saknat vid det här

tillfället. Min käre far kan tro att jag hade
förfärliga plågor, bland annat då jag fått ett recept
som föreskrev att jag inte skulle kasta vatten på fem dygn.
Min mage svullnade upp och blev väldigt hård och jag fick
svår värk. Men sedan man badat och skött om mig så
lindrades mina smärtor något. Jag mår nu
ganska bra igen men är oerhört trött
och har fortfarande en väldig värk och ömhet i kroppen. Men
det är väl inte att undra på, så väldigt ont som jag har haft.
Jag är så trött att bara jag reser mig upp så är jag på väg
att svimma. Men jag ville ändå inte försumma att själv
skriva till käre far, och låta käre far veta att jag nu är
på bättringsvägen. Jag var rädd att någon annan
skulle skriva till käre far om min
sjukdom, någon som inte visste hur det nu står till med

Det skulle ha kunnat oroa far och göra allt värre än det nu är. Därför ville jag själv skriva, så gott det nu går. Gud vet om käre far kan läsa det, för jag är så förskräckligt trött. Men jag hoppas att käre far uppskattar min vilja och ambition. I går ville jag försöka ligga ovanpå bädden, men jag måste genast lägga mig mellan lakanen igen, för jag blev så fasligt matt och yr i huvudet. Jag har ju gudskelov aldrig förr varit så förskräckligt sjuk som jag varit denna gång. Men som den här gången. Men gor, och fortfarande håller mig i tukt, så varken bör eller vill jag klaga, utan istället kyssa riset. Det hålls i dens hand som kan lindra plågan när det behagar honom, Gud vare lov. Den Herren älskar, den agar och straffar han, men mina plågor är stora. Jag vet sedan en tid inte vad hälsa vill säga och det är ett tungt kors att alltid bära med en sjuk kropp. Gud hjälp mig att bära mitt kors om jag är tvungen. Det är fåfängt att spjärna emot ödet. Jag hoppas att jag har så mycket mer glädje att förvänta en gång efter

all den möda, det kors och de plågor som jag stått ut med. Gud give mig sin nåd att bära allt med tålamod. Så mycket ser jag, att Rydboholm alltid blir ett ödesdigert ställe att vistas på. Jag trodde att det skulle bli bättre denna gång än den förra, men det blev värre. Käre far kan aldrig tro hur snälla Rudenschölds är. De är de enda som frågar efter mig och är hos mig, för det finns inte en annan själ i staden. Jag har inte satt upp något hushåll här. Barnen och allt annat är kvar på Rydboholm. Jag är här helt ensam med Janna och Anna. De skickar mig mat och allt annat jag behöver. De är alltid vid min sida. Stackars Stina är hos mig hela förmiddagarna för att jag inte skall lämnas ensam. De har så många omsorger om mig att jag aldrig helt kan inse deras godhet mot mig, min stackare. Jag kan inte beskriva hur tungt och svårt det är att nu ligga sjuk här och vara på det viset som jag nu är. Jag tycker inte att

Marginaltexter sida 5-8

Observera att marginaltexterna skall läsas i omvänd sidordning!

Sida 8

P.S.: Jag ber om en vördsam hälsning till min kära mor och en kär hälsning till syskonen. Min syster skriver att min vän

Sida 7

Carl [?] skulle ta med sig något till min käre far, men han har rest för länge sedan. Han har följt min svärmor till Bårshammar och därifrån reser

sid 6

han ner till Skåne. Han lär bli kvar där cirka 8 dagar. Min svärmor har låtit honom senare i år arrendera Bårshammar för 5000 daler kopparmynt per år. Kontraktet är skrivet på 10 år och han var mycket nöjd med det avtalet. Han

Sida 5

tänker flytta upp senare i år. Han är mycket snäll mot mig och jag tycker väldigt mycket om honom. I dag fick jag brev från landshövding Piper och hans dotter, som tackar mig för erbjudandet. Både han och hon är mycket glada över det. Han kommer själv över så snart som möjligt.

Sida 9

att det är värt besväret att flytta hit med hela hushållet. Jag tänker ta mig härifrån, bara Gud hjälper mig att få krafterna tillbaka. Schultz och Strandberg har lovat mig, om jag mår som jag gör nu, att i slutet av nästa vecka få resa upp till Löfstad för att börja dricka brunn. Nu känns det helt nödvändigt, men det har nog gått långt, när jag nu måste dricka brunn. Jag tror aldrig att jag skulle dricka brunn om jag inte vore sjuk. Jag blev mycket glad när jag såg från käre fars brev att far tillstyrkte min resa till Arnö och Brunnsholm. Kusin Ulla Sture blev säkert glad för att jag skulle komma till henne. Käre far kan aldrig tro hur mycket det kostar på att vara så nära Ängsö och veta att det står tomt. Dessutom gladde det mig att se att käre far godkänner min resa till Löfstad. När käre far är så nöjd med det jag gör, så kräver jag inget annat

i hela världen. Det är, och skall alltid förbli, min enda strävan
och önskan att alltid göra min käre far till viljes.
Jag hoppas att alltid kunna följa
min käre fars råd, som alltid ska vara mitt rätts-
snöre. Käre fars uppmaning att hålla en bra diet

på brunnen skall jag absolut följa, speciellt som
käre far är så snäll och sätter så stor
vikt vid att jag skall göra det, för käre fars skull.
Även om jag aldrig förut varit intresserad av sådant, så blir jag
det absolut nu, när jag får höra så vänliga ord.
För mig som både vill och bör offra hela mitt liv åt min käre far,
är det en liten sak att vårda min hälsa, speciellt som
jag vet att det gör min käre far glad.
Jag försäkrar min käre far att jag skall ta hand om mig
på bästa sätt. Min käre far tycker själv
att det inte vore lämpligt för mig att dricka brunn på
Rydboholm, i synnerhet som den korta tiden där
fick mig att må så dåligt. Gudskelov har bittersvattnet
fungerat bra för käre far och syskonen.

Marginalantexter

Observera att den riktiga sidan 11 saknas, men det finns en marginaltext i högra kanten på
sida 10 som hör till rätt sida 11. Observera även att marginaltexterna skall läsas i omvänd
sidordning.

Sida 11

Så snart jag får besked, skall jag genast ordna upp saken,
även om jag inte är i staden.. Kanske kan
man få dem före Mickelsmäss, men då måste man betala
6 Riksdaler och det kanske kostar för mycket. Men han skall

Sida 10

ändå alltid få husrum när han kommer. När det blir dags,
får de andra ordnas. Käre far, ta inte illa
upp att jag besvärar käre far med ett så fasligt

Sida 9

långt och illa skrivet brev, men jag kan aldrig sluta
när jag väl fått nöjet att börja skriva. Nu måste jag sluta, för
jag blir så trött. Jag förblir med all vördnad min
käre fars ödmjuka tjänarinna och lydiga dotter

Christina Piper